

БІЛИЙ ПІШАК (АЛІСА) ПОЧИНАЄ І СТАЄ КОРОЛЕВОЮ ЗА 11 ХОДІВ

1. Аліса зустрічає Чорну Королеву	30
2. Аліса через d3 (залізниця)	41
ходить на d4 (Круті і Верть).....	50
3. Аліса зустрічає Білу Королеву (з шаллю).....	68
4. Аліса ходить на d5 (крамничка, ріка, крамничка)	74
5. Аліса ходить на d6 (Шалам-Балам)	79
6. Аліса ходить на d7 (ліс)	107
7. Білий Кінь бере Чорного Коня	112
8. Аліса ходить на d8 (коронація)	127
9. Аліса стає Королевою	138
10. Аліса «рокірується» (бенкет)	142
11. Аліса бере Чорну Королеву і виграє партію	147

1. Чорна Королева відходить на h5	37
2. Біла Королева ходить на c4 (ловить шаль)	68
3. Біла Королева ходить на c5 (стає Вівцею)	74
4. Біла Королева відходить на f8 (залишає на полиці яйце)	79
5. Біла Королева ходить на c8 (рятуючись від Чорного Коня)	104
6. Чорний Кінь ходить на e7	110
7. Білий Кінь ходить на f5	126
8. Чорна Королева йде на e8 («екзамен»)	130
9. Королеви «рокіруються».....	138
10. Біла Королева ходить на a6 (суп)	146

ЧОРНІ

БІЛИ

Розділ I
ЗАДЗЕРКАЛЬНИЙ ДІМ

A GREEK-ENGLISH LEXICON
Liddell, Scott

Одне було ясно: біле кошеня тут ні до чого, у всьому завинило чорне. Ось уже із чверть години мама-кішка вмивала Сніжинку (яка, зрештою, не дуже й пручалася), тож наробити шкоди вона просто не мала коли.

А на те, як Діна вмиває своїх діток, варто було подивитися: однією лапою вона притискала бідолашку вухом до підлоги, а другою терла їй писочок, починаючи з носа. Ось і тепер, як уже згадано, вона працювала в поті чола над білим кошеням, а те лежало собі слухняно і навіть помуркувало — мабуть, відчувало, що все те робиться для його ж таки добра.

З чорним кошеням Діна впоралася раніше, тож поки Аліса, згорнена калачиком у кутку великого фотеля, сонливо мурмотіла щось собі під ніс, воно затіяло несамовиту гру з клубком прядива, сяк-так змотаного Алісою, і мотиляло ним доти, доки розсотало знов. Тепер, сплутане і все в ковтунах, прядиво розтяглося по килимку перед каміном, а Кицюння ганялася посеред нього за власним хвостом.

— О маленька вредноча нечемо! — вигукнула Аліса, підхопила кошеня і легенько поцілувала в писочок — мабуть, на знак того, що воно в неласці.

— Й-бо, Діні слід подбати про твої манери! Чуеш, Діно? Це твій обів'язок! — додала вона якнайсуворіше, з докором позираючи на кішку, а тоді забралася назад у фотель, прихопивши з собою кошеня й вовну, і знову заходилася коло прядива.

Проте діло в Аліси йшло мляво, бо вона без угаву говорила: то до кошеняті, то сама до себе. Кошеня чесно сиділо в нії на коліні і вдавало,

ніби пильнує за роботою. Час від часу воно деликатно торкалося клубка лапкою — мовляв, і раде б допомогти, та не знає як.

— А чи відомо тобі, Кицюню, що буде завтра? — озвалася до нього Аліса. — Угадала б, якби посиділа зі мною вранці біля вікна, але Діна саме тебе чепурила. Я ж дивилася, як хлопці збирали на вогнище хмиз (а хмизу для нього, Кицюню, треба чимало!). Збирали-збирали та й облишили, бо дуже схолодніло і пішов сніг. Але нічого, Кицюню, дивитися на вогнище підемо завтра!

Тут Аліса обвила нитку кошеняті довкола шиї — просто так, аби побачити, як йому пасуватиме. Кошеня стало виборсуватись, клубок скотився на підлогу і розсotався знову.

— Знаєш, Кицюню, яка я була лиха за оцю твою шкоду? — повела Аліса далі, тільки-но вони повмощувались у фотелі знов. — Ледь не виставила тебе за вікно, на сніг. І це було б тобі, нечесно, цілком по заслузі! Ага, не знаєш, де подіти очі? Ось не перебивай мене! (Тут вона піднесла дотори пальця.)

— Зараз я викажу усі твої провини. Перше: поки Діна тебе вмивала, ти двічі к'явкнула. Навіть не переч: я чула на власні вуха! Що ти сказала? (Аліса вдавала, наче кошеня справді розмовляло.) Лапка терпіла очко? Мамина? А чого було витрішки продавати? Заплющила б очі, і все було б гаразд.. Ну, годі вже вправдовуватися, слухай-но далі! Друге: коли я налила Сніжинці молока, ти за хвоста відтягла її від миски. Кажеш, пити захотілося? А їй, гадаєш, не хотілося?.. І третє: досить мені було відвернутись, як ти розсotала все прядиво. Аж три провини, Кицюню-любуню, і тебе ще не покарано за жодну: усі твої покарання, ти знаєш, я відкладаю на середу..

«А що, коли б і мої покарання складати отак докупи? — мовила Аліса вже радше до себе. — Що б то на мене чекало у день розплати?

Гадаю, тюрма, не інакше! Або стривай... може, за кожну провину мене б лишали без обіду, — тоді в гіркий день розплати я мала б не пообідати разів з п'ятдесят!.. Ну, я б не надто злякалася! Куди легше стільки не з'їсти, аніж з'їсти!»

— Чуеш, Кицюню, як шурхотить об шибку сніг, — м'яко та лагідно, мовби хто із надвору обціловує вікно!.. Сніг, мабуть, закоханий у дерева й поля, якщо так ніжно їх цілує. А тоді повиває їх білою ковдрою і, либонь, приказує: «Люлі-люлі, кохані! До літа, до літа...»

— А коли приходить літо, то вони, Кицюню, прокидаються, вбираються в зелені шати і пританцюють з кожним вітерцем... Ох, як це гарно! — вигукнула Аліса, заплескала в долоні і знову впустила клубок.

— Як би мені хотілося, щоб так і було! Бо гаї, я певна, восени засинають — вони такі сонні у зковклому листі..

— Слухай, Кицюню, а в шахи ти граєш? Не смійся, золотко, — я цілком серйозно. Бо коли ми сьогодні грали, ти так дивилася, мовби все розуміла... А коли я сказала «шах!», ти аж замуркотіла! Ох, Кицюню, який то був гарний шах! І я б таки виграла, якби ворожий кінь не ввігнався між моїх фігур! Кицюню, люба, нумо грatisя, ніби ти...

Тут я хотів би тобі оповісти бодай дещо з того, що зазвичай починалося улюбленим Алісінним «Нумо грatisя...»

Не далі, як учора вони з сестрою добряче посперечалися. А все почалося із «нумо грatisя в королів та королев». Сестра, яка в усьому любила точність, доводила, що це неможливо, бо Іхніх Величностей лише двоє, тож Аліса, врешті, мусила поступитися.

«Гаразд, — сказала вона, — тоді ти будеш кимось одним, а я — всіма іншими».